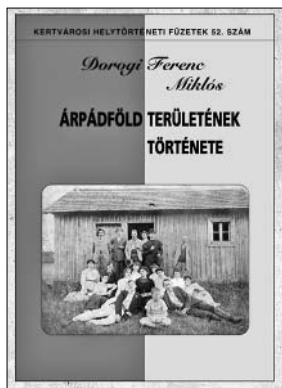

az Árpád- és az Anna-telep, együttműködtek ugyan, de önállóságot soha nem kaptak. Végül 1950-ben, amikor megrajzolták Nagybudapest térképét, és azon hat kisebb települést Árpádföld néven tüntettek fel, akkor született meg a mai Árpádföld. A terület története azonban nem ekkor kezdődött, hiszen a régészeti feltárások Árpád-kori és középkori leleteket is felszínre hoztak. Az intenzív változások azonban csak a XIX. században kezdődtek meg Budapest világvárossá fejlődésével párhuzamosan. Gyönyörű fekvése, kedvező adottságai először nyaralókat vonzottak erre a vidékre. Majd elkezdődött az önállóságért folytatott folyamatos harc, de közben felépültek a templomai, megalakultak a civil szervezetei, mint például a Családházépítő Egyesület, az Önképző Kör, a Sportklub, de az ott lakóknak még a Kaszinót sem kellett nélkülözniük. Megemlíti napjaink újdonságait, például a Csokimúzeumot és a Tóth Ilonka Emlékházat is.

Dorogi Ferenc Miklós olyan részletesen mutatja be a közösség fejlődését, egyre szervezettebbé válását, hogy már a felsorolás is reménytelen vállalkozásnak tűnik. Kitér az élet minden területére, az iskolára, a hitéletre, szinte szakosztályonként tárgyalja a sportéletet, és gondoskodik arról, hogy aki végigolvassa a könyvet, ne maradjon kérdése a kerületnek ezen része történetéről.

(Dorogi Ferenc Miklós: Árpádföld területének története. Kertvárosi Helytörténeti Füzetek 52. Kertvárosi Helytörténeti és Emlékezet Központ, Budapest, 2020. 294 oldal)

Ménes András

ANEKDOTÁK ÉS MESÉK DUNAKESZIRŐL

Egy különleges *sztorikönyv* született meg a dunakeszi helytörténeti kiadványok sorában, amely nem a nagy történelmi eseményekre fókuszál, hanem az itt élő emberek sorsát, belső történéseit, viszonyrendszerét villantja fel az anekdotákban. Így válnak a rideg tények élővé, megfoghatóvá, átélhetővé.

A polgármesteri köszöntőt és a szerkesztői előszót 55 rövid történet követi. Ezekben felbukkannak olyan jeles személyek is, akik kapcsolatba kerültek Dunakeszivel, vagy nevük köthető egy itteni eseményhez. Még ha hajszálnyi kötődésről is van szó, nagyban erősíti a dunakeszi emberek lokálpatriotizmusát, ha szülőföldjük kapcsán szóba kerülhet gróf Széchenyi István, Kittenberger Kálmán, Rubik Ernő, Janus Pannonius, Grassalkovich Antal neve. A jeles és kevésbé jeles személyek, a régmúlt idők csak helyben ismert alakjai több mint félszáz történetben köszönnek rá a mai kor emberére, nevetésre sarkalva, meghökkentve, elgondolkodtatva őket. A történeteket Kerekes Dóra, Májer Tamás, Lőrincz Róbert, Csoma Attila jegyezte le, Nyíri Márton alpolgármester pedig mosolyt fakasztó karikatúrákkal illusztrálta.

(Kerekes Dóra [szerk.]: Dunakeszi sztorik. Dunakeszi Város Önkormányzata, Dunakeszi, 2020. 88 oldal)

A két éve megjelent *Sétáljunk együtt Dunakeszin!* nagy sikere hívta életre a helytörténeti mesekönyv 2. kötetét, amelynek keretét Dédi találkozásai adják dédunokáival, Annával és Bálinttal.

A szép kivitelű, keményborítás helytörténeti mesekönyv tíz története Dunakeszi múltjának tíz mozaikját jeleníti meg. A régi gazdálkodó életmód számtalan érdekességét tárja fel a jobbra óvodapedagógusként dolgozó tíz szerző az 5–9 éves korosztály számára. Egy egész esztendőt felölelő időszak különböző évszakokhoz, ünnepi eseményekhez kapcsolódó szokásai, hagyományai kelnek életre a péntek délutánokat a Dédinél töltő gyerekek előtt. A mesék a családi összetartozás legszebb alkalmait jelenítik meg.

A farsangi időszakhoz köthető lakodalmi szokásokat egy régi esküvői kép hívja elő Dédi emlékezetéből. Visszaemlékezése saját esküvőjére jó alkalom, hogy beszéljen a vőfély szerepéről, a lakodalmal men-

teről. A tavaszi időszak a húsvéti szokások felidézésre ad alkalmat. Az ünnepi előkészületek munkái, a különleges ételek, a tojásfestés, a locsolók várása elevenedik meg az olvasók képzeletében. A nyár eleji aratáshoz kapcsolódó történet nemcsak a gabonamunkákat, hanem a kenyérsütés fáradtságos folyamatát is bemutatja. A nyár végi betakarítások között a paradicsomszedésről és a paradicsom-ivólé készítéséről olvashatunk. Szeptember eleje a két dédunoka számára az iskolakezdés fontos időszaka. Jó alkalom arra, hogy megismerjék, hogyan is nézett ki Dédi gyerekkorában az iskola, milyen taneszközöket használtak a gyerekek. Az ősz eleji szüret és a szüreti multság szintén számtalan izgalmas újdonságot ismert meg Anna és Bálint történetén keresztül az olvasókkal, a mesehallgatókkal. A hetedik történet Dédi születésnapján tett séta során Dunakeszi régi épületeinek felfedezésére

ad alkalmat. A nyolcadik Dédi-nap a helyi népviselet színes világába kalauzolja el a gyerekeket. A sublótból előkerülő rojtos kendők, vászonszoknyák, bársonymellénykék, hímzett orrú cipők idézik fel a száz évvel korábban élt emberek, Dédi szüleinek világát. A karácsonyi történetben megjelennek az adventi időszak szokásai, a szállás-keresés, a karácsonyi ételek, a karácsonyfa díszítése. A karácsonyt követő téli időszak a jégvágás különös tevékenységét mutatja be. A mai gyerekek számára ismeretlen jégsekrény és jégverem használatáról is olvashatunk.

A személyes hangvételű, információkban gazdag történeteket Szilas-Dohányos Ágnes illusztrációi színesítik.

(Kerekes Dóra [szerk.]: Dédi, mesélj még! Dunakeszi helytörténeti mesekönyv 2. Dunakeszi Város Önkormányzata, Dunakeszi, 2020. 88 oldal)

Baksa Brigitta

DÉL-BORSODI DOKUMENTUMGYŰJTEMÉNY

A Mezőcsáti Művelődési Központ és Könyvtár meghívójának köszönhetően 2020. február 20-án 18 órakor mintegy kétszázan ültek az újonnan épült intézmény színháztermében Eröss Gábor *Emlékül Dél-Borsodból* c. könyvének díszbemutatóján. Közreműködött Bordás Magdolna és Kovács Ádám Máté, továbbá a Mezőcsáti Népi Együttes kamaracsoportja.

Az A/4-es formátumú, kemény kötésű, 128 oldalas, rendkívül igényes nyomdai kivitelezésű kötet Ároktó, Mezőnagymihály, Gelej, Hejőbába, Hejőkürt, Hejőpapi, Igrici, Mezőcsát, Mezőnagymihály, Nemesbikk, Tiszababolna, Tiszadorogma, Tiszakeszi, Tiszapalkonya, Tiszatarján község önkormányzata, a térségben lakók, egyesületek, vállalkozások támogatásával jelenhetett meg. A tájegység több tucat támogatója olyan kiadvány mellé állt, amelyet vala-